

Sygn. akt III Ca 1203/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Hupa-Dębska

Sędzia SO Krystyna Wiśniewska-Drobny

Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Protokolant Małgorzata Gorczyńska-Zawada

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. i A. U.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt I C 80/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) **zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwotę 3000 zł (trzy tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2015r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku;**
- b) **oddala powództwo w pozostałej części w stosunku do pozwanego oraz w całości w stosunku do pozwanej A. U.;**
- c) **zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwotę 365 zł (trzysta sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;**
- d) **nie obciąża powoda kosztami procesu w stosunku do pozwanej A. U.;**
- e) **nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Raciborzu kwotę 270,25 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych dwadzieścia pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;**
- f) **nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa- Sadu Rejonowego w Raciborzu kwotę 420,26 zł (czterysta dwadzieścia złotych dwadzieścia sześć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;**

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. nie obciąża powoda kosztami postępowania odwoławczego w stosunku do pozwanej A. U..

SSO Gabriela Sobczyk SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Krystyna Wiśniewska-Drobny

UZASADNIENIE

Powód – W. S. pozwem z dnia 22 stycznia 2014 roku domagał się zasądzenia od pozwanych (...) Spółki Akcyjnej w W. i A. U. kwoty 6000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 października 2013 roku do dnia zapłaty oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanych na przyszłość za skutki wypadku, któremu uległ w dniu 16 lutego 2013 roku oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 16 lutego 2013 roku doszło do zdarzenia, w wyniku którego powód doznał obrażeń ciała w postaci złamania kompleksu szczękowo-jarzmowego z przemieszczeniem po stronie lewej oraz urazu głowy. Wskazał, że odpowiedzialność za skutki tego zdarzenia przyjęła pozwana. Powód wskazał iż bezpośrednio po wypadku został on przewieziony do szpitala gdzie był hospitalizowany.

20 lutego 2013 roku powód został wypisany ze szpitala z zaleceniem stosowania leków przeciwbólowych oraz dalszego leczenia i rehabilitacji. Od dnia wypadku powód odczuwa okresowe bóle i zawroty głowy, bóle kończyn górnych oraz klatki piersiowej, drętwienie palców obu dłoni, zaburzenia snu, koncentracji, stany depresyjne. Nadto głębokie rany twarzy powoda doprowadziły do jej oszpecenia, co wywołuje u niego poczucie nieatrakcyjności i bezsilności. Dodatkowo powód od dnia wypadku stał się nerwowy, zmęczony i osłabiony a także zaprzestał aktywnego trybu życia jaki prowadził przed wypadkiem.

Powód wskazał nadto iż pismem z dnia 20 czerwca 2013 roku wezwał pozwaną (...) Spółkę Akcyjną w W. do zapłaty. Decyzją z dnia 12 września 2013 roku wyżej wymieniona pozwana przyznała powodowi kwotę 6500 zł tytułem zadośćuczynienia. Następnie powód pismem z dnia 15 października 2013 roku wezwał do zapłaty pozwaną A. U.. Pismem z 20.11.2013r. pozwana A. U. odmówiła Zapłaty zadośćuczynienia wskazując na odpowiedzialność (...) SA w tym zakresie.

Powód wskazał, że okoliczności sprawy, w szczególności rozmiar i charakter obrażeń powoda oraz uraz psychiczny wskazują, że przyznana kwota jest niewspółmiernie niska. Stąd w ocenie powoda żądanie dodatkowej kwoty 6000 zł tytułem zadośćuczynienia jest jak najbardziej zasadne. Uzasadniając żądanie odsetek powód wskazał na treść art. 481 k.c. w zw. z art. 817 k.c. w zw. z art. 14 § 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Wskazał, że żąda odsetek ustawowych od dnia 13.10.2013r., tj od dnia po dniu w którym upłynął 30 dniowy termin od daty w którym pozwana potwierdziła przyjęcie roszczeń dotyczących zdarzenia z dnia 16 lutego 2013r.

Uzupełniając braki formalne pozwu powód wskazał, że domaga się zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty dochodzonej pozwem.

W odpowiedzi na pozew pozwana A. U. wniosła o oddalenie powództwa w całości w stosunku do niej oraz obciążenie powoda kosztami postępowania. Uzasadniając swoje stanowisko pozwana A. U. zaprzeczyła twierdzeniom pozwu. Wskazała, że jedyną przyczyną zdarzenia z dnia 16 lutego 2013 roku była przyczyna leżąca po stronie powoda, albowiem to pies powoda, a nie pozwanej spowodował upadek. Nadto pozwana zakwestionowała, aby obrażenia odniesione przez powoda były skutkiem zdarzenia z dnia 16 lutego 2013 roku.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana przyznała fakt zaistnienia w dniu 16 lutego 2013 roku zdarzenia ubezpieczeniowego oraz fakt zgłoszenia szkody przez powoda i wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 7000 zł.

W ocenie pozwanej roszczenie powoda jest rażąco wygórowane, a wypłacone zadośćuczynienie w pełni kompensuje cierpienia jakich doznał powód w związku ze zdarzeniem z dnia 16 lutego 2013 roku. Nadto pozwana zakwestionowała datę początkową żądanych odsetek ustawowych wskazując, że ewentualne odsetki należą się od daty wyrokowania.

Ostatecznie pismem z dnia 22 września 2016 roku powód W. S. zmodyfikował powództwo w ten sposób, że domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 3000 zł, a od pozwanej A. U. kwoty 6000 zł, z odsetkami ustawowymi liczonymi od powyższych kwot w sposób wskazany w pozwie. Dodatkowo na rozprawie w dniu 29 września 2017r. sprecyzował, że zapłaty tych kwot obecnie nie domaga się solidarnie, lecz domaga się poszczególnych kwot od poszczególnych pozwanych.

Pełnomocnik pozwanej A. U. wniósł o oddalenie zmodyfikowanego –rozszerzonego wobec niej roszczenia.

Sąd Rejonowy zobowiązał pozwanego (...) SA w W. do oświadczenia jaka część kwoty 7000zł została powodowi wypłacona jako zadośćuczynienie, a jaka jako odszkodowanie- w terminie 7 dni pod rygorem uznania, że tytułem zadośćuczynienia wypłacono 6500zł, a tytułem odszkodowania - 500zł. Pozwany ten nie odpowiedział na tak określone zobowiązanie.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 marca 2017 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu w sprawie z powództwa - W. S. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. i A. U. o zapłatę oddalił w całości powództwo o zapłatę (pkt 1), oddalił powództwo o ustalenie odpowiedzialności na przyszłość (pkt 2), zasądził od powoda W. S. na rzecz pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3), zasądził od powoda W. S. na rzecz pozwanej A. U. kwotę 1.234 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 4), nakazał pobrać od powoda W. S. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Raciborzu kwotę 690,51 zł tytułem opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa oraz wydatków na wynagrodzenie biegłego uiszczonych tymczasowo przez Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Raciborzu (pkt 5).

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku ustalił, że A. U. mieszka przy ul. (...) w R., posiada psa, który jest trzymany na łańcuchu na podwórku.

W dniu 16 lutego 2013 roku w R. W. S. szedł ulicą (...) prowadząc na smyczy psa, należącego do swojej córki. Na wysokości posesji będącej własnością A. U. z podwórka tejże posesji, przez otwartą bramę, wybiegł pies należący do A. U., który zerwał się z łańcucha. Wcześniej z podwórka wyjeżdżał syn A. M. U., który nie zamknął za sobą bramy. Psy A. U. i W. S. zaczęły się lizać. Następnie pies A. U. pobiegł przed siebie, w stronę w którą szedł W. S.. W tym czasie W. S. znajdował się na środku ulicy, na wysokości małej furtki do posesji A. U.. Cały czas trzymał w ręce smycz, pies należący do jego córki lizał się z psem należącym do sąsiada. Wtedy to pies A. U. zawrócił i biegł w stronę W. S.. W. S. bezskutecznie starał się zejść z toru biegu psa A. U.. Pies A. U. uderzył W. S. w prawy bok. W wyniku uderzenia W. S. przewrócił się w ten sposób, że uderzył lewą stroną głowy w oblodzoną nawierzchnię. Po chwili wstał, zaczął odczuwać bóle głowy. Udał się do domu A. U., aby poinformować o zdarzeniu. A. U. zrobiła W. S. zimny okład, po czym zadzwoniła do żony W. S. i na pogotowie, gdzie uzyskała informację o braku wolnej karetki. Z uwagi na powyższe po W. S. przyjechała żona. Razem udali się do szpitala w R.. W. S. został hospitalizowany na Oddziale Urazowym Szpitala (...) w R.. Wykonano tomografię – brak cech krwawienia, rozpoznano: wstrząśnienie mózgu, złamanie zespołu oczodołowo-jarzmowo-szczękowego strony lewej. W. S. przebywał w szpitalu w dniach od 16 do 20 lutego 2013 roku. Wdrożono leczenie farmakologiczne. Po opuszczeniu szpitala w R. wypisano go do szpitala w J., z zaleceniem operacji szczęki. Ostatecznie do operacji nie doszło, z uwagi na brak zgody W. S., pouczonego przez lekarza o skutkach zabiegu. Po powrocie do domu, przez tydzień W. S. opiekowała się żona pomagając przy myciu, toalecie.

Następnie W. S. leczył się w poradni szczękowo-twarzowej i neurologicznej, przez miesiąc. Przebywał na zwolnieniu lekarskim w dniach 1-29 marca 2013 roku. Następnie podjął pracę zarobkową. Po zakończeniu leczenia miał wykonaną tomografię komputerową głowy. Do chwili obecnej nie podejmował dalszego leczenia.

W. S. przeżył zawał serca w 2005 roku. Nadto jako dwulatek miał rozciętą twarz, w wyniku czego pozostały mu widoczne blizny.

Sąd Rejonowy ustalił, że wskutek zdarzenia z dnia 16 lutego 2013 roku W. S. doznał wstrząśnienia mózgu, krwiaka okularowego oka lewego oraz złamania zespołu oczodołowo-jarzmowo-szczękowego strony lewej z wgnieceniem. Złamania te wygoiły się z niewielkim przemieszczeniem. Obrażeniom powyższym towarzyszyły dolegliwości bólowe w pierwszym okresie o znacznym natężeniu, stopniowo wycofujące się. Obecnie występują dyskretne zaburzenia czucia z zakresu nerwu V1, V2 po lewej będące wynikiem powikłania po złamaniu, które powoduje niewielki stopień dolegliwości. Trwały uszczerbek na zdrowiu W. S. wynosi 5%. Blizna na lewym policzku jest niezwiązana z przebyłym w dniu 16.03.2013 roku urazem twarzy. Dystrofia miotoniczna występująca u powoda pozostaje bez związku z niniejszą sprawą. Przez okres całego leczenia W. S. nie wymagał opieki osób trzecich. Obecnie wyżej wymieniony jest zdrowy i nie wymaga leczenia specjalistycznego, nie należy się spodziewać pogorszenia jego stanu zdrowia. Rokowania na przyszłość są dobre.

Sąd Rejonowy ustalił, że A. U. posiada ubezpieczenie (...) w (...) Spółce Akcyjnej w W.. Suma ubezpieczenia wynosiła 10 000 zł. W dniu 12 marca 2013 roku A. U. zgłosiła szkodę w (...) Spółce Akcyjnej w W..

Pismem z dnia 20 czerwca 2013 roku W. S. wystosował dla (...) Spółki Akcyjnej w W. wezwanie do zapłaty na kwotę 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze zdarzeniem z dnia 16 lutego 2013 roku w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W toku postępowania likwidacyjnego (...) Spółka Akcyjna w W. wypłaciła W. S. kwotę 7000 zł, z czego: 6500 zł tytułem zadośćuczynienia, 500 zł tytułem odszkodowania. Pismem z dnia 21 października 2013 roku W. S. ponownie wystosował dla (...) Spółki Akcyjnej w W. wezwanie do zapłaty na kwotę 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze zdarzeniem z dnia 16 lutego 2013 roku w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, zaś pismem z dnia 13 listopada 2013 roku powód zwrócił się do A. U. wezwanie do zapłaty na kwotę 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze zdarzeniem z dnia 16 lutego 2013 roku w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

20 listopada 2013 roku A. U. poinformowała W. S., że przedstawione w piśmie z dnia 13 listopada 2013 roku roszczenie jest objęte ubezpieczeniem w (...) Spółce Akcyjnej w W..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo winno być oddalone. Powołał art. 431§1 kc , art.445 kc oraz art. 822§1 i 4 kc jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia. Wskazał, że pozwana (...) SA w W. nie kwestionowała zasady swej odpowiedzialności a jedynie wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia. Pozwana A. U. kwestionowała natomiast powództwo także co do zasady. W ocenie Sądu Rejonowego obie pozwane ponoszą odpowiedzialność za skutki zdarzenia z 16 lutego 2013r - pozwana (...) Spółka Akcyjna w W. na mocy art. 822 § 4 k.c. w zw. z art. 445 k.c., a pozwana A. U. na mocy art. 431 § 1 k.c. w zw. art. 445 k.c. Powód w rezultacie zdarzenia doznał uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia a trwały uszczerbek na zdrowiu powoda związany z wypadkiem wynosi 5%. Obecnie jest zdrowy i nie wymaga leczenia specjalistycznego a rokowania na przyszłość są dobre. Ustalając wysokość świadczenia w zakresie zadośćuczynienia Sąd Rejonowy wziął pod uwagę rozmiar i intensywność cierpień powoda związanych z doznanymi obrażeniami, dolegliwościami bólowymi, przebyłym procesem leczenia (w tym hospitalizacją i leczeniem ambulatoryjnym), koniecznością wykonania szeregu badań, w tym związanych z naświetlaniem i oddziaływaniem fal nieobojętnych dla organizmu (tomografia komputerowa). Opierając się na wnioskach płynących z opinii biegłych z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej i neurologii Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda o zadośćuczynienie za uzasadnione do kwoty 6500 zł, uznając że kwota ta ma ekonomicznie odczuwalną wartość, jest odpowiednia do wyrządzonej krzywdy, a jednocześnie mieści się w rozsądnych granicach i odpowiada aktualnym warunkom i stopie społeczeństwa. Biorąc pod uwagę powyższe jak również rozmiar i zakres wyrządzonej krzywdy Sąd uznał, iż zadośćuczynienie w kwocie 6500 zł jest adekwatne do rozmiaru cierpień powoda. Skoro pozwany wypłacił już powodowi wyżej wskazaną kwotę tytułem zadośćuczynienia, dlatego Sąd Rejonowy oddalił powództwo o zadośćuczynienie.

Odnosząc się do żądania powoda ustalenia odpowiedzialności pozwanych za skutki wypadku z dnia 16 lutego 2013 roku mogące powstać u powoda w przyszłości Sąd Rejonowy uznał je za niezasadne, stwierdzając że materiał dowodowy sprawy nie daje podstaw do przyjęcia, że po wydaniu wyroku mogą ujawnić się kolejne skutki wypadku,

albowiem proces leczenia powoda został zakończony. Powód obecnie jest osobą zdrową i nie wymaga leczenia specjalistycznego a rokowania na przyszłość są dobre.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w punkcie III - V wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 i 2 k.p.c.

Apelację od tego wyroku w całości złożył powód. Wydanemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisu art. 445 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i nieuprawnione w świetle zebranego materiału dowodowego uznanie, że odpowiednim zadośćuczynieniem za krzywdę powoda doznaną w wyniku wypadku jest kwota 6500 zł podczas gdy ustalony uszczerbek na zdrowiu w wysokości 8% uzasadnia przyjęcie wyższego stopnia zadośćuczynienia, w kwocie 15.000,00 zł oraz naruszenie przepisu art. 189 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanej na przyszłość za skutki wypadku, któremu uległ powód, podczas gdy w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłych sądowych zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż powód będzie odczuwać skutki wypadku w przyszłości, zwłaszcza skoro jego obecny stan zdrowia jest zły.

Stawiając zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego - (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwoty 3000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz od pozwanej - A. U. na rzecz powoda kwoty 6000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od wniesienia pozwu do dnia zapłaty a także ustalenie solidarnej odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku na przyszłość, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż mylnie w uzasadnieniu Sąd rejonowy wskazał, że powód doznał uszczerbku w wysokości 5%, podczas gdy z opinii biegłych wynika, że powód doznał łącznego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 8%. Zatem zdaniem skarżącego, należne mu zadośćuczynienie winno wynosić co najmniej 15500zł. Wskazał, że w niniejszej sprawie Sąd nie może się kierować jedynie wysokością trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Ponadto wskazał, że możliwe jest że poniesione urazy mogą się odnowić w przyszłości, jak i uraz psychiczny związany z lękiem przed psami również może spowodować trwałe następstwa w sferze zdrowia psychicznego. W kontekście wykonywanego zawodu stolarza każde zmniejszenie sprawności fizycznej oddziałują negatywnie na możliwość wykonywania pracy, co w sposób oczywisty zmniejsza możliwości zarobkowe powoda.

W odpowiedzi na apelację pozwana – A. U. wniosła o oddalenie apelacji powoda oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej – A. U. kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda w części zasługiwała na uwzględnienie.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są zasadniczo prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy uznaje je za własne ponieważ są one wynikiem prawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, odpowiadającemu kryteriom określonym w art. 233 § 1 k.p.c. Materiał dowodowy oceniony zgodnie z regułami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego zasadniczo nie dał podstaw do czynienia ustaleń odmiennych od tych, które legły u podstaw wydanego w sprawie rozstrzygnięcia. Jedynie odnośnie procentowego uszczerbku powoda na zdrowiu Sąd Okręgowy zauważa, że Sąd i instancji mylnie w uzasadnieniu wskazał, że wynosi on 5%, podczas gdy z przeprowadzonych w sprawie dwóch opinii biegłych różnych specjalności wynika, że łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 8%. Z tą modyfikacją Sąd Okręgowy uznaje ustalenia Sądu Rejonowego za własne.

Odnosząc się do zawartej w apelacji argumentacji wskazać należy, iż z przeprowadzonych w sprawie opinii nie wynika, aby doznane przez powoda obrażenia miały jakikolwiek wpływ na zdolność powoda do pracy. Biegły neurolog wykluczył możliwość pogorszenia się stanu zdrowia powoda w przyszłości na skutek doznanych obrażeń. Także biegły

ortopeda wskazał, że nie należy się spodziewać pogorszenia stanu zdrowia powoda w przyszłości w związku doznanym urazem.

Powód w toku postępowania przed Sądem I instancji nie złożył wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychologa czy psychiatry na okoliczność następstw zdarzenia w jego sferze psychicznej. Zasady doświadczenia życiowego połączone ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności z zeznaniami powoda oraz ustalonymi okolicznościami zdarzenia nie dają podstaw do obiektywnego ustalenia, że zdarzenie miało znaczny wpływ na stan psychiczny powoda. Brak też podstaw w oparciu o zgromadzony materiał sprawy do wniosku, że miało ono wpływ na zdolność powoda do pracy w dłuższym okresie czasu - poza okresem leczenia, który nastąpił bezpośrednio po tym zdarzeniu.

W toku postępowania odwoławczego- na rozprawie odwoławczej pełnomocnik powoda wyraźnie przyznał, że wskazywane w toku postępowania objawy występujące u powoda utrudniające mu pracę zarobkową (m. in. drętwienie palców, zamglenia widzenia) są wynikiem schorzenia samoistnego powoda, jednak w ocenie strony powodowej schorzenie to ujawniło się u niego w następstwie zdarzenia, którego dotyczy postępowanie. Argumentacja ta nie zasługuje na uwzględnienie. Po pierwsze samoistość schorzenia wskazuje jednoznacznie na brak jego związku z zdarzeniem, a po drugie, materiał sprawy w szczególności opinia biegłego neurologa wykluczyła związek dystrofii miotonicznej rozpoznanej u powoda ze sprawą(ze zdarzeniem z dnia 16 lutego 2013r.)

Stąd brak było podstaw do dalszych zmian ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy.

Zważywszy na większy uszczerbek na zdrowiu powoda wynikający z materiału sprawy niż przyjął to Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy dostrzegł podstawy do dokonania zmiany wysokości przyznanego powodowi zadośćuczynienia. Tym samym modyfikacja ustaleń faktycznych czyni zasadnym zarzut obrazy wskazanego przepisu prawa materialnego. Przyznane powodowi przed procesem przez pozwanego zadośćuczynienie w kwocie 6500zł jest w ocenie Sądu Okręgowego zbyt niskie, zważywszy na wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda.

Porównując sytuację życiową powoda, jego sprawność, zdolność do wykonywania różnych czynności, aktywność, kondycję psychiczną sprzed i po zdarzeniu należy dojść do wniosku, iż uległ on niekorzystnej zmianie. Złożyły się na to jednak nie tylko następstwa obrażeń doznanych w związku ze zdarzeniem, w którym doszło do złamania kompleksu szczękowo-jarzmowego z przemieszczeniem po stronie lewej oraz urazu głowy, ale także. A może przede wszystkim schorzenia samoistne powoda. Stąd rzeczą Sądu było prawidłowe ustalenie zakresu tych zmian wynikłych z samego zdarzenia z 16 lutego 2013r. Pomocą w tym zakresie były niewątpliwie przeprowadzone w sprawie opinie biegłych, których treść stała się podstawą ustaleń faktycznych w sprawie.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia poza uszczerbkiem na zdrowiu powoda należy uwzględnić też przebieg samego zdarzenia oraz przebieg leczenia powoda, które ocenić należy jako niezbyt długo trwające. Zważyć przy tym należy, że jak wynika z opinii biegłych w procesie leczenia powód nie wymagał pomocy osób trzecich, zaś natężenie bólu u powoda i cierpienia psychiczne biegły neurolog ocenił jako niewielkie, krótkotrwałe i przemijające. Biegły chirurg wskazał na znaczne nasilenie dolegliwości bólowych w związku z doznanym złamaniem, jednak dotyczyły one pierwszego okresu a następnie wycofywały się.

Mając to na względzie Sąd odwoławczy uznał, iż przyznana powodowi kwota 6500 zł tytułem zadośćuczynienia jest kwotą nieodpowiednią w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. Ustalona przez Sąd Rejonowy kwota nie jest w pełni adekwatna do okoliczności sprawy, jak i z uwagi na aktualne warunki oraz stopę życiową społeczeństwa.

Zasadnie skarżący zarzuca zaniżenie ostatecznie przyznanego zadośćuczynienia, bowiem natężenie cierpień fizycznych i psychicznych, rozmiar i czas trwania uszczerbku na zdrowiu usprawiedliwiały dokonanie korekty w tym zakresie.

W niniejszej sprawie powód na skutek zdarzenia z dnia 16 lutego 2013 roku uległ złamaniu kompleksu szczękowo-jarzmowego z przemieszczeniem po stronie lewej oraz urazu głowy który następnie powoduje obecnie u powoda

zaburzenia czucia z zakresu nerwu V1,V2 po lewej stronie twarzy. Ustalenia poczynione w oparciu o opinie biegłych wskazują, że powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 8%.

W ocenie Sądu Okręgowego przy określeniu wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia należy uwzględnić zakres i charakter odniesionych przez powoda obrażeń ciała, czas procesu leczenia powoda, rozmiar odczuwanych cierpień fizycznych i psychicznych, ustalony przez biegłych uszczerbek na zdrowiu, jak i szczegółowe okoliczności zdarzenia, a także brak wpływu doznanych obrażeń na obecną zdolność bądź niezdolność powoda do pracy. Sąd Okręgowy miał na względzie, że zadośćuczynienie pieniężne ma na celu złagodzenie cierpień i negatywnych skutków wypadku dla poszkodowanego. Jego wysokość nie może być jednak nadmierna, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Należy również wskazać, iż zdrowie jest dobrem szczególnie cennym i kwota zadośćuczynienia nie powinna prowadzić do deprecjacji tego dobra.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2000 roku (sygn. akt V CKN 527/2000) stwierdzono, iż wysokość zadośćuczynienia jest nacechowana daleko idącą uznaniowością sądu, znajdującą oparcie w konkretnie rozpatrywanej sprawie. Wysokość zadośćuczynienia powinna być określona z uwzględnieniem wszystkich okoliczności danej sprawy mających wpływ na rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Art. 445 kcdaje podstawę do tego, że sąd może zasądzić odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia według swojej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Podobną regułą można odnaleźć w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2000 roku (sygn. akt II CKN 1002/98), gdzie Sąd Najwyższy stwierdził, iż art. 445 k.c. pozostawia - z woli ustawodawcy - znaczną swobodę składom orzekającym w określeniu wysokości należnej sumy pieniężnej.

W kontekście tych orzeczeń wskazać należy dodatkowo na okoliczność, że powód bezpośrednio po zdarzeniu spotkał się ze strony pozwanej A. U. z fachową pomocą medyczną oraz czynnym współczuciem. Pozwana udzieliła mu możliwej pierwszej pomocy, łagodząc w pewnym stopniu jego cierpienia, przyjęła go w swoim domu, powiadomiła jego żonę, zadzwoniła na pogotowie. W ocenie Sądu Okręgowego takie zachowanie pozwanej nie może pozostać bez wpływu na sposób i zakres odczuwania krzywdy przez powoda. Stąd winno ono być też uwzględnione w wysokości przyznanego mu zadośćuczynienia.

Biorąc te wszystkie okoliczności pod uwagę Sąd Okręgowy uznał, iż należne powodowi zadośćuczynienie winno wynosić 9500zł. Taka jego wysokość jest ekonomicznie odczuwalna a nie jest nadmierna w okolicznościach sprawy.

Przy uwzględnieniu dotychczas wypłaconych powodowi kwot przez (...) Spółkę Akcyjną w W. należne powodowi zadośćuczynienie uzupełniające wynosi kwotę 3000 zł. Kwotę tę zasądzono od (...) SA w W. zgodnie ze zgłoszonym przez powoda zmodyfikowanym żądaniem. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż kwota 3000 zł zasądzona ponad przyznaną przedprocesowo kwotę 6500 zł zadośćuczynienia w sposób prawidłowy odzwierciedla procentowy uszczerbek na zdrowiu powoda który został określony na poziomie 8% oraz pozostałe okoliczności sprawy, wskazane wcześniej.

Z opisanych wcześniej powodów, skoro Sąd Okręgowy uznał zadośćuczynienie w kwocie 9500zł za odpowiednie w okolicznościach sprawy, dalej idące powództwo podlegało oddaleniu.

Odnosząc się do żądania powoda ustalenia odpowiedzialności pozwanych za skutki wypadku z dnia 16 lutego 2013 roku mogące powstać u powoda w przyszłości Sąd Okręgowy za Sądem Rejonowym uznał je za bezzasadne. Materiał dowodowy sprawy nie daje podstaw do przyjęcia, że po wydaniu wyroku mogą ujawnić się kolejne skutki wypadku. Proces leczenia powoda został zakończony. Powód obecnie jest osobą zdrową i nie wymaga w związku ze zdarzeniem z dnia 16 lutego 2013r. leczenia specjalistycznego a rokowania na przyszłość związane z tym zdarzeniem są dobre.

Wskazać należy iż interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności za ewentualną szkodę na przyszłość, na podstawie art. 189 k.p.c., istnieje gdy istnieje obiektywna niepewność stanu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 marca 2010 roku, sygn. akt IV CSK 410/09 wskazuje, że kolejny proces odszkodowawczy w związku z ujawnieniem się kolejnych szkód może toczyć się po wielu latach po zdarzeniu powodującym szkodę a wówczas pojawić się mogą po stronie poszkodowanego – na którym spoczywa obowiązek dowiedzenia wszystkich przesłanek

odpowiedzialności odszkodowawczej – trudności dowodowe. Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość zwalnia poszkodowanego z obowiązku udowodnienia istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu na którym ta odpowiedzialność ciąży. Skoro biegli w niniejszej sprawie wykluczyli możliwość powstania dalszych następstw związanych ze zdarzeniem z 16.02.2013r., to brak było podstaw do uznania, że zaistniała podstawa do ustalenia odpowiedzialności pozwanej na przyszłość.

Nadmienić też należy, że zasądzona kwota wyczerpuje z kwotami odszkodowania i zadośćuczynienia przyznanymi powodowi przedprocesowo wysokość sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej która została określona w wysokości 10.000,00 zł w polisie ubezpieczeniowej pozwanej A. U.. Odnośnie pozwanego (...) SA w W. – wyczerpanie sumy gwarancyjnej w ramach zawartej przez pozwaną umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej uniemożliwia jakiegokolwiek rozważanie dalszej odpowiedzialności tego pozwanego.

Wyplaconą oraz zasądzoną kwotą odpowiedzialność pozwanego wynikająca z zawartej przez pozwaną A. U. umowy została wyczerpana.

Z tych względów zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 189 k.p.c. jest zarzutem chybionym.

Zasądzając od pozwanego na rzecz powoda odsetki oparto to na art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Opóźnienie zachodzi, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia w terminie z przyczyn, za które odpowiedzialności nie ponosi, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 k.c.).

W zakresie daty początkowej odsetek uwzględniono, iż orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego. Ponieważ powód kierował przed procesem roszczenia do pozwanego, stąd żądanie w apelacji zasądzenia odsetek od dnia wytoczenia powództwa zasługiwało na uwzględnienie. W tej dacie niewątpliwie pozwany był w opóźnieniu, bowiem wiedział o roszczeniu powoda i upłynął już 30 dniowy termin do spełnienia świadczenia wynikający z art. 817§1kc.

Konsekwencją wydanego orzeczenia reformatoryjnego była zmiana orzeczenia o kosztach procesu. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego zapadło na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 i 2 k.p.c. Jako jego podstawę przyjęto, że powód w stosunku do pozwanego (...) SA wygrał sprawę w 50%, stąd należało zasądzić od tego pozwanego na rzecz powoda kwotę 365 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (powód poniósł koszty w wysokości 1947 zł, pozwany 1217 zł, suma to 3164 zł, z czego 50% wynosi 1582 zł, ponieważ pozwany poniósł niższą kwotę, stąd winien zapłacić powodowi różnicę).

Odnośnie żądania zwrotu kosztów procesu przez powoda na rzecz pozwanej A. U. Sąd Okręgowy uwzględnił uznaniowy charakter zadośćuczynienia oraz sytuację osobistą, zdrowotną i zawodową powoda. Uznał tym samym, że zaistniały w sprawie podstawy na podstawie art. 102 kpc do odstąpienia od obciążenia powoda kosztami procesu.

Kredytowanie kosztów przez Państwo rozliczane jest ostatecznie w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Art. 113 ust. 1 u.k.s.c. stanowi, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Na nieuiszczone koszty sądowe składały się wynagrodzenie biegłych pokryte ze środków Skarbu Państwa oraz nieuiszczona opłata od rozszerzonego pozwu. Kosztami tymi w zakresie wynagrodzenia biegłych obciążono powoda oraz pozwanego (...) SA po połowie – stosownie do wyniku sprawy. Co do opłaty od rozszerzonego powództwa- ponieważ dotyczyło ono żądania skierowanego przeciwko A. U., ostatecznie oddalonego – kosztami tymi obciążono w całości powoda – stosownie do treści art. 130³§2 zd. ostatnie kpc.

Z tych przyczyn w oparciu o art. 386§1kpc orzeczono o zmianie zaskarżonego orzeczenia. W pozostałym zakresie apelacja była niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 102 kpc, nie obciążając powoda kosztami postępowania w stosunku do pozwanej A. U.. Podstawą tego rozstrzygnięcia były wskazane wcześniej okoliczności, a to uznaniowy charakter zadośćuczynienia oraz sytuację osobistą, zdrowotną i zawodową powoda. Sąd Okręgowy uznał, że także w odniesieniu do kosztów postępowania odwoławczego zaistniały w sprawie przesłanki do nieobciążenia na zasadzie art. 102 kpc powoda kosztami procesu.

Przy rozstrzyganiu o kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że w apelacji powód nie zgłosił żądania zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego od pozwanego (...) SA w W., wniosku o zasądzenie takich kosztów nie złożył też ten pozwany. Stąd stosownie do art. 109§1kpc nie zaistniała podstawa do orzekania o tych kosztach.

SSO Gabriela Sobczyk SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Krystyna Wiśniewska-Drobny